

Canada

*VOOR HEN DIE VIELEN
VOOR ONZE VRIJHEID*

Adegem Canadian War Cemetery

TOESPRAAK TER GELEGENHEID VAN DE CANADESE BEVRIJDINGSMARS
OP 1 NOVEMBER 1981

Geachte Dames, Luitenant Generaal, Kolonel, mijnheer de Volksvertegenwoordiger, heren Burgemeesters en Schepenen, beste vrienden van de Weerstand en CNOC IS IER, vrienden allemaal....

Toen ik enkele weken geleden naar Moerkerke reed, over de brug van Molentje, gingen mijn gedachten onwillekeurig terug naar de nacht van 13 op 14 september 1944 toen bij Molentje 35 jongen Canadese soldaten sneuvelden, bij de eerste poging om een bruggenhoofd te vormen over beide kanalen.

Had men toen op de hoogten tussen Lapscheure en Moerkerke de helft van de luchtlandingstroepen gebruikt, die een week later bij Arnhem zouden sneuvelen, dan waren we hier op drie dagen bevrijd geweest.

Maar nu duurde het nog zeven lange weken vooraleer de bevrijding kwam van uit het oosten, namelijk vanaf HOOFDPLAAT in Nederland.

Ik hoor het nog zeggen op de radio, 's morgens om negen uur "het bruggenhoofd bij hoofdplaat breidt zich uit.."

O mijn God! Wat kwam er toen hoop in onze harten.

En als ik dan op 31 oktober 1944, door de omstandigheden als eerste weerstander van Knokke, in contact kwam met de Canadezen op het HAZEGRAS, vroeg ik aan hen: "waar zijt ge toch zolang gebleven.."

Toen antwoorden zij: "het waren die dijken en die bomen! Als we een dijk genomen hadden, lag er een eind verder een andere dijk en op die dijken stonden bomen met afgeknotte haren, zoals zij er in Canada nog nooit hadden gezien.."

En achter die bomen lagen verbitterde vijanden op hen te wachten met Panzerfausten en Spandau mitrailleurs.

Er was moed en dapperheid voor nodig om zoiets tegemoet te treden.

Daarom doen wij deze mars, opdat het in herinnering zou blijven hoeveel jongen Canadese soldaten er hun leven geofferd hebben voor onze vrijheid.

Ik dank iedereen die meegewerkt heeft tot het welslagen van de mars, vooreerst mijn beide vrienden Gaspar Wannier en Danny Lannoy voor het vele werk die ze steeds doen. Verder de Heemkring West-Zeeuws-Vlaanderen voor haar vlotte medewerking, de gemeentebesturen van Oostburg, Sluis, Terneuzen, en Knokke-Heist, de Vaderlandse Verenigingen, het Rode Kruis, de wandelclub Noordzeekaby's, het Knoks Middenstandsverbond, ons politiekorps en Yves Tourain met zijn zendamateurs.

Ik houd er ook aan hier de beide Canadese veteranen te begroeten, Mr Jack FLEGER en Wilfred FEHR. We zijn hen beiden en alle Canadese soldaten voor eeuwig dankbaar!

de initiatiefnemer Gerard Adriaenssens

CANADIAN LIBERATION MARCH

1 NOVEMBER '82

9 CANADESE BEVRIJDINGSMARS

INGERICHT DOOR: DE HEEMKRING "CNOC IS IER"

IN SAMENWERKING MET:

HEEMKRING
"WEST-ZEEUWS-VLAANDEREN"

DE VADERLANDSE VERENIGINGEN KNOKKE-HEIST
GEMEENTEBESTUUR VAN: TERNEUZEN
OOSTBURG
SLUIS
KNOKKE-HEIST

W.N.Z.B. KNOKKE

CANADESE AMBASSADE TE DEN HAAG
CANADESE AMBASSADE TE BRUSSEL
A.K.M.V.
HET RODE KRUIS
HARMONIE "DE ZEEGALM"

*Toespraken
door
voorz. André D'hont*

VVV - OOSTBURG
RADIO VALKO

bij het monument te Biervoliet

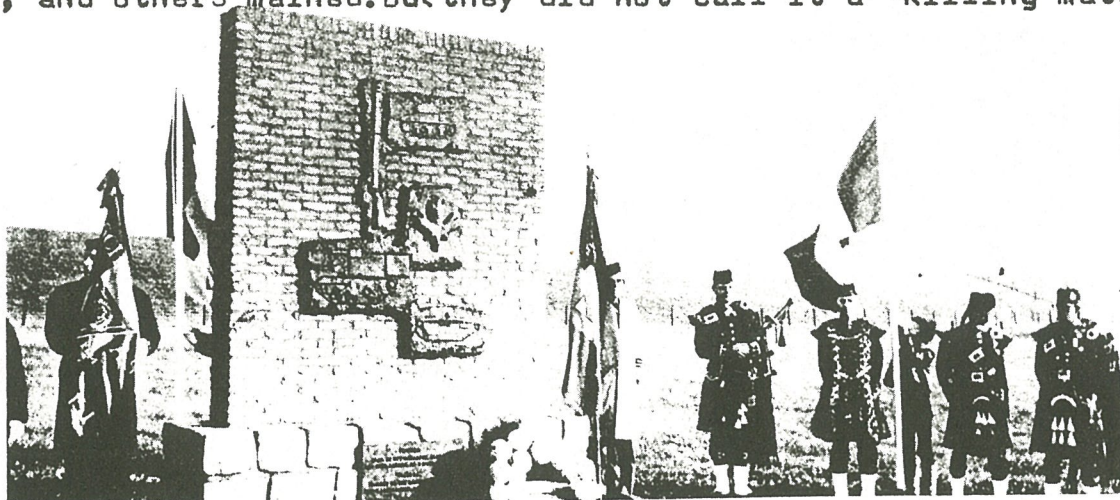
Het is als voorzitter van de heemkring "Cnoc is ier" dat ik hier enkele woorden tot u richt. En het is de voorzitter van de kring van West Zeeuws Vlaanderen die later op de dag te Knokke zal spreken. Zo keren we misschien de rollen om. Maar het is vooral om de gebondenheid in de herinnering aan de oorlogsdagen van 1944 te onderlijnen. In oor-

logstijd bestaan geen grenzen. Na de vier jaar bezetting door de Nazi-horden, landden hier te Biervliet op 9 oktober 1944 de Canadese bevrijders. Het was nog maar pas het begin van een zware opdracht, de strijd doorheen de verzopen polders.

Tout a commencé ici le 9 octobre 1944, la phase décisive pour libérer le dernier îlot occupé par un ennemi qui voulait surtout empêcher les Alliés de passer par l'Escaut et de se servir du port d'Anvers pour ravitailler leurs troupes en vue du dernier assaut sur l'Allemagne nazie.

What happened here on the 9th of October 1944, R.W. Thompson has related it in his book entitled "The 85 days", the long story of the 85 days it took^{to} finally open the harbour of Antwerp:

"The men loaded into the Buffaloes were seasoned troops of the North Scotia Highlanders of Canada and the H.L.I. (Hamilton Light Infantry) of Canada. They were going into battle, to assault over beaches. At midnight the Buffaloes warmed up and moved into the estuary, taking stations in two flotillas behind a Royal Navy motor boat. Fifty-one Buffaloes took the station to starboard, and forty-six to port. It was the night of October 9th. Two battalions of 9th Infantry Brigade would assault across the Savoijaardplaat against the Breskens pocket. It always came down to that in the end, to the simplicity of men on their feet. Not all the "Funnies" and tanks, and Typhoons and "Secret Weapons" could alter that. The only way to get there is on your feet. The men in the Buffaloes knew that without words. It gave them a certain pride. It made them put away the knowledge that some of them would be dead by morning, and others maimed. But they did not call it a "killing match".

This monument has been built in memory of that day of October 1944. Just like you, we'll never forget. And long after us, till the end of time, this simple stone will always be a symbol of Liberty.

op het stadhuis te Oostburg

Reeds voor de negende maal zijn we hier op het stadhuis bij gelegenheid van de Bevrijdingsmars. We danken Oostburg voor de ontvangst ons aldus bezorgd. We willen vooral wijzen op de vriendschapsbanden die gesmeed werden doorheen de jaarlijkse mars, waar het de heemkundige kringen zijn die mekaar de hand gereikt hebben, de West Zeeuwse Kring en Cnoc is ier. Dit werd verder bevestigd door de steun van de gemeentebesturen, van Terneuzen tot Knokke-Heist hier dan Oostburg. De deelnemers aan de mars kregen ook weer de gelegenheid volop kennis te maken met het enig mooie polderlandschap, en vandaag zijn ze met . Dan om de weg te volgen van de Canadese bevrijders, zoals in oktober 1944.

Chers amis, vous vous trouvez aujourd'hui dans une petite ville charmante. Mais au cours de ce mois d'octobre 1944 Oostburg fut complètement détruite par de longues batailles. Une fois la liberté retrouvée, une population courageuse s'est remise au travail. Ce matin, nous nous trouvions au monument du débarquement à Biervliet, ce matin, mais en 1944 il a fallu des jours, des semaines pour arriver à Oostburg, et beaucoup sont tombés sur cette longue route.

Dear friends, From the landing point called Biervliet, it took us today only a couple of hours to reach the nice little town where we are now. But it took many many more days in 1944 to the courageous Canadian soldiers to reach Oostburg in the middle of the Scheldt pocket. This has also been related by sir R.W. Thompson:

"Civilians had become a problem, a problem that didn't bear thinking about, but which had to be thought about. Throughout Switchback they seemed to have gone to earth, literally, but many must have been swept back in the embrace of the enemy, unable to live in the No-Man's Land between the forces. Their land had become a wasteland, a pitiful ruin, stark and desolate, impressing its gray pattern of mud and dike and water upon the minds of the Canadian troops." "All the country a smouldering ruin; wisps of smoke drifting over the mud and water..." scribbled a brigade officer in a kind of unofficial marginal note."

This is only a small portion of the historical battle that ended on the first of november in Knokke, where we shall be this afternoon.

*op de slotontvangst
op het stadhuis te Knokke*

Met de vele personaliteiten hier aanwezig, met onze Canadese vrienden, de veteranen van ver over de Oceaan gekomen, met de oudstrijders uit het Verzet, wordt op treffende wijze de Bevrijding herdacht. Voor de heemkring "Cnoc is ier" is het een eer om op bijzondere wijze te hebben mogen bijdragen in de herinnering aan 1 november 1944. Een mars inrichten die dezelfde weg volgt als toen, in oktober 1944, was de gelegenheid om beter te begrijpen wat de Canadese troepen doorstaan heb-

ben waar, doorheen de verzopen polders, op ieder dijk de dood loerde. Nu was het een vredige tocht met/pok moedige wandelaars, de jeugd van de partij. Als voorzitter van "Cnoc is ier" wil ik vooral de drie grondleggers van de mars feliciteren en danken: Gerard Adrienssens, Danny Lannoy en Gaspar Warnier. Zij hebben weer kunnen beroep doen op vele medewerkers, de West Zeeuws Vlaamse heemkundige kring, de wandelclub Noordzeebaby's, velen meer, maar dit zegt Gerard Adriaenssens dadelijk nog zelf.

Chers Amis, nous voici au terme de la longue marche. Nous nous sommes vus à Biervliet ce matin, à Oostburg à midi et enfin maintenant à Knokke, libéré le 1er novembre 1944. C'est un jour qui reste dans notre coeur, c'est le Canada qui nous restera cher à tout jamais.

Merçi.

Dear Friends, Once again you have had the opportunity to cross the Scheldt Pocket who used to be a battle field many many years ago. Today, all along the roads, the omnipresent Maple Leaf let the memory of the battles of 1944 live again, but above all the gratitude of the people who regained their liberty thanks tot the giant courage of numerous Canadian soldiers. And this will be repeated at any time we meet. Thank you.

